

Дотримуючись усіх формальних критеріїв, що викладені далі, вам слід прагнути до того, щоб ваша робота була самостійною, творчою і цікавою для читача (в першу чергу, для вашого керівника).

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Вибір теми

Виходячи з тематики, запропонованої кафедрою, та враховуючи свої інтереси, існуючі наробітки (пригадайте, які реферати ви писали на молодших курсах, які проблеми вас більше цікавили), оберіть тему курсової роботи. Можливо, ви захочете запропонувати кафедрі власну тему або дещо змінити одну із запропонованих. У цьому випадку обов'язково слід узгодити свої пропозиції з науковим керівником. *Обрана тема має бути затверджена кафедрою.*

Вибір теми є дуже відповідальною справою. Можна сказати, що правильний вибір багато в чому визначає результат вашої роботи. Тема має бути чіткою (не розпливчастою) та викликати у вас інтерес.

Допускається вибір однакової теми кількома студентами різних груп (перелік тем дозволяє не повторювати їх в одній студентській групі – див. Додаток А).

2. Підбір та вивчення літератури. Складання бібліографії

Обравши тему курсової роботи, потрібно, в першу чергу, усвідомити місце вашої теми в загальній структурі економічної теорії. Ви повинні добре уявляти, до якого розділу можна віднести обрану тему, з якими іншими проблемами вона тісно пов'язана, зрозуміти логіку її викладення. Це допоможе вам обрати коло необхідної літератури.

Почніть із відомих вам підручників з економічної теорії. Далі ознайомтеся з публікаціями на дану тему. Окрім теоретичних першоджерел, монографій, законодавчих та інших нормативних актів слід опрацювати періодичні видання. Доцільно переглянути за три останні роки (як мінімум) українські економічні журнали (з урахуванням тематики): «Економіка України», «Економічна теорія», «Фінанси України», «Банківська справа», «Вісник НБУ», «Економіка і прогнозування», «Економіка та держава», тижневики «Дзеркало тижня», «Комп&ньоН», «Контракти», «Експерт Україна», а також російські – «Вопросы экономики», «Российский экономический журнал», «Экономический журнал ВШЭ», «МЭиМО» («Мировая экономика и международные отношения»), «Экономист», «США – Канада: экономика, политика, идеология», «Экономические науки», «Экономическая политика», «Общество и экономика», «Эксперт», «Коммерсантъ» та ін.

Знайомство з періодичними виданнями потрібно починати з робіт, що надруковані в останні роки, та поступово переходити до більш ранніх праць.

Безумовно, в наш час неможливо обійтися без ресурсів Інтернету. Важко перебільшити значення тих можливостей, які він відкриває, у першу чергу, доступ до джерел, що були б інакше недосяжними. Але слід одразу застерегти вас від *деяких поширених помилок*.

По-перше, ніколи не використовуйте готові реферати і наукові роботи та взагалі уникайте подібних сайтів. Ваша робота перевіряється на плагіат. Бажано не користуватися Вікіпедією (або робити це дуже обережно, перевіряючи наведену там інформацію). Ви повинні віддавати перевагу саме первинним джерелам інформації.

По-друге, звертайте увагу на час написання та появи в Інтернеті даного джерела. Ця вимога особливо важлива при написанні робіт економічної тематики, використанні аналітичних матеріалів. На ваших очах економічна ситуація змінюється. Що було актуальним рік тому, сьогодні може виявитися застарілим та другорядним. Тож корегуйте знайдену інформацію: враховуйте, скільки саме років незалежності України, скільки країн на сьогодні входять до євросони, не робіть прогнози на рік, що минув.

Перше ваше знайомство з різноманітними джерелами інформації може на цьому етапі бути поверхневим. Ви повинні «в першому наближенні» зрозуміти проблему, її складові, довідатися, хто з економістів її досліджував, як вона проявилася в іноземній та вітчизняній практиці. Основною задачею цього етапу роботи є складання першого варіанта плану.

3. Складання плану

Отримавши уяву про обрану проблематику, слід скласти перший варіант плану. При цьому потрібно дотримуватися запропонованої структури курсової роботи (див. нижче). В подальшому, у міру опрацювання літератури, цей варіант буде уточнюватися та конкретизуватися.

Складання плану є надзвичайно важливою частиною будь-якої роботи. План – це логічна основа курсової роботи. Якщо план невдалий, навіть неперевेरшене розкриття питань не зможе компенсувати цього недоліку. Звісно, і самій роботі буде бракувати логіки. Слід уникати як надмірної деталізації, так і надто примітивного плану. Він має бути чітким та логічним, сприяти розкриттю основних питань, визначити послідовність у висвітленні теми.

Перед початком безпосереднього написання роботи обов'язкове узгодження плану з науковим керівником та його затвердження. Не слід починати написання роботи, не обговоривши з керівником розгорнутий план.

У подальшому в курсовій роботі план замінюють змістом. Він містить ті самі складові та відображає структуру роботи. Проте, на відміну від змісту, план більш докладний, деталізований та розгорнутий. Це робочий документ, який має значно полегшити сам процес роботи та систематизацію всього зібраного вами матеріалу.

4. Збирання й обробка теоретичного та статистичного матеріалу

Склавши план, слід повернутися до літературних джерел для більш уважного вивчення. Починати варто з повтору основних положень економічної теорії, що мають безпосереднє відношення до вашої теми. Для цього перегляньте відповідні підручники. Не треба цитувати аналогічні, стереотипні положення, що викладені в них. Достатньо узагальнити традиційне зображення теоретичного аспекту проблеми. Поглиблюючи дослідження, слід викласти точки зору провідних економістів, – починаючи з класичних робіт та закінчуючи сучасними.

Можна поради робити виписки на окремих аркушах (або створювати окремі файли), щоб було зручно у подальшому їх компонувати. Не забувайте обов'язково зазначати назви творів та сторінки щодо кожної цитати або адреси сайтів для оформлення посилань.

Після опанування теоретичними поглядами слід переходити до збирання фактичних даних – конкретних статистичних матеріалів, аналіз яких допоможе зробити власні висновки. Пригадайте, у якому році ви пишете роботу, – статистичні дані мають бути «свіжими».

Конкретну інформацію слід брати зі статистичних збірок і бюлетенів («Національні рахунки України», «Україна у цифрах», «Статистичний щорічник України», «Бюлетень НБУ» та інших). Окрім цього, слід використовувати джерела Інтернету (див. додаток Б).

У міру того, як збирається і систематизується необхідний матеріал та складається більш чітка уява про необхідну послідовність у викладенні теми, вносяться корективи в план і створюється його остаточний варіант.

Не слід покладатися на пам'ять, тому варто записувати поради наукового керівника, що надаються під час консультацій, і протягом роботи звірятися з ними.

5. Написання курсової роботи

Лише після того, як складений вами план роботи затверджено керівником, зібрано та вивчено літературу, опрацьовано конкретні дані, можна безпосередньо починати написання самої роботи. Роботу необхідно писати відповідно до плану, хоча не обов'язково суворо дотримуватися послідовності у процесі самої роботи (скажімо, вступ і висновки редагуються в останню чергу).

Висвітлюючи існуючі точки зору, пригадайте поради, що були викладені в розділі «Значення курсової роботи. Основна мета». Робота має бути написана без повторів, суперечностей між окремими складовими частинами, зловживання цитатами. Намагайтеся висловлювати власну точку зору, підкріплюючи її думками авторитетних авторів.

6. захист

За необхідності захисту курсової роботи бажано скласти тези виступу, взявши за основу висновки роботи.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Першою сторінкою курсової роботи є **титульний аркуш**. Він має бути надрукований із дотриманням стандартних вимог (додаток В). Тут не слід переносити слова та робити скорочення.

Зміст є другою сторінкою роботи. Він включає перелік складових частин курсової роботи із зазначенням сторінок (додаток Г). Як зазначалося, не можна заміняти слово «Зміст» словом «План». Сама назва «ЗМІСТ» пишеться великими літерами і розміщується зверху посередині сторінки симетрично до тексту.

Структура курсової роботи є традиційною, вона містить:

- вступ;
- основну частину (3 розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Вступ – це перший компонент тексту курсової роботи. За обсягом він має бути невеликим – до 2 сторінок. Проте це дуже важлива частина вашого дослідження, що вміщує багато корисної для читача інформації. У вступі слід обґрунтувати вибір теми, для цього необхідно розкрити:

- *актуальність* теми, її новизну (зв'язок з проблемами сьогодення, специфічними проблемами національної економіки);